

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.008.86

Inventaris van het archief van C. Hiddingh

Versie: 24-07-2019

J. Steur

Nationaal Archief, Den Haag 1932

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 11
I. Stukken betreffende het verblijf van Mr. C. Hiddingh in Zuid-Afrika.....	11
II. Stukken betreffende mr. C. Hiddingh als Consul-Generaal van den Oranje-Vrijstaat in het Koninkrijk der Nederlanden.....	13
III. Varia betreffende Zuid-Afrika.....	14

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie o86 Hiddingh

Archiefbloknummer:

C22331

Omvang:

34 inventarisnummer(s)0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Hiddingh, C.

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Mr. Cornelis Hiddingh (1809-1871) was vanaf 1861 tot en met 1871 consul-generaal van Oranje-Vrijstaat in Nederland. In het archief bevinden zich voornamelijk stukken over de reis van C. Hiddingh, die - door de Nederlandse regering tijdens deze reis naar Zuid-Afrika (1855) - verzocht werd te rapporteren over de Oranje-Vrijstaat, die betrekkingen met Nederland wilde aanknopen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie o86 Hiddingh, nummer toegang 2.21.008.86, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Hiddingh, 2.21.008.86, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Mr. Cornelis Hiddingh (geboren te Kaapstad in 1809 als zoon van Willem Hiddingh en Anna Margaretha van der Poel en overleden te Arnhem in 1871) promoveerde in 1840 te Groningen tot doctor in de beide rechten, werd controleur van 's Rijks directe belastingen en daarna advocaat en wethouder te Assen. In 1855 ondernam hij een reis naar Zuid-Afrika om zijn familie te bezoeken, terwijl de hier te lande bestaande "Commissie ter behartiging van de godsdienstige belangen der Transvaalsche Republiek" hem opdroeg den aldaar bestaanden kerkelijken toestand te onderzoeken. Intusschen had Engeland in 1854 bij de conventie van Bloemfontein de onafhankelijkheid van den Oranje-Vrijstaat erkend, waarna Staatspresident Hoffman diplomatieke betrekkingen met het stamverwante Koninkrijk der Nederlanden wilde aanknoopen. Onze Regeering ging hierop in en maakte van Hiddinghs reis gebruik om hem 3 Augustus 1855 te instrueeren, officieel mededeeling daarvan te doen en ter voldoening aan het door prof. Ulrich Gerard Lauts, eersten consul van den Oranje-Vrijstaat in Nederland, overgebrachte verzoek van zijn regeering aan Koning Willem III, om aan het "Oranjerivier-Grondgebied" vlag en wapen te willen schenken, zich met het overbrengen daarvan te belasten ¹.

In 1857 teruggekeerd, vestigde Hiddingh zich in Arnhem, waarna hij in 1861 werd aangesteld als consul-generaal van den Oranje-Vrijstaat in het Koninkrijk der Nederlanden (de benoeming dagteekent van 10 September, de toelating had plaats bij Koninklijk Besluit van 27 November 1861 no. 69). Tot zijn dood bekleedde hij deze functie.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

In mei 1932 werd het archief aan het Algemeen Rijksarchief geschonken door zijn kleinzoon mr. C. van der Poel Hiddingh, griffier van het kantongerecht te Dordrecht.

De rechtstitel is (nog) onbekend

¹ Verslag van zijn reis gaf hij in Elpis, Algemeen Tijdschrift voor Zuid-Afrika, 1837. In Onze Eeuw, 1911, IV, blz. 72-98, publiceerde dr. E.C. Godée Molsbergen een studie, gegrond op het archief van het Departement van Buitenlandsche Zaken (thans dossier no. 3483): "Hoe de Oranje-Vrijstaten hun vlag en wapen kregen".

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Vermoedelijk is maar een gedeelte van het door hem gevormde archief - in zijn hoedanigheid als consul-generaal van de Oranje-Vrijstaat - bewaard gebleven ². Strikt genomen hoorden deze archivalia in de Unie van Zuid-Afrika thuis ³, maar omdat ze zoo gering in aantal zijn, werd het ongewenscht geacht ze te scheiden van de papieren betreffende bovengenoemde reis, die te zamen met deze stukken aan het Algemeen Rijksarchief geschonken werden.

- 2 Vgl. dr. 11. P.N. Muller: Oude tijden in den Oranje-Vrijstaat, Leiden 1907, blz. 52: "Vruchteloos heb ik getracht omtrent zijn consulaire werkzaamheid iets te weten te komen: daarop betrekking hebbende papieren schijnt hij niet te hebben nagelaten".
- 3 De papieren van zijn voorganger Lauts berusten volgens mededeeling van dr. W.J. Leyds in het Staatsarchief te Pretoria, waaraan laatstgenoemde ze heeft afgestaan na aankoop bij Fred. Muller te Amsterdam. Verscheiden stukken zijn uitgegeven door dr. S.P. Engelbrecht in zijn Geschiedenis van de Nederduits-Hervormde Kerk in Zuid-Afrika (Amsterdam en Pretoria, 1920 en 1925), die in dl. 1 blz. 93 Hiddinghs verslag van weinig waarde acht.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. STUKKEN BETREFFENDE HET VERBLIJF VAN MR. C. HIDDINGH IN ZUID-AFRIKA.

- 1** Confidentieele memorie van de Commissie ter behartiging van de godsdienstige belangen der Transvaalsche Republiek ten dienste van mr. C. Hiddingh te Assen.
27 Juli 1855 1 stuk
- 2** "Instructie voor den heer mr. C. Hiddingh, ter zake van de overbrenging en uitreiking aan den Voorzitter van den Oranje-Vrijstaat, van eenen brief van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, en van te doene mededeelingen op Hoogstdezelfs last namens de Nederlandsche Regeering".
3 Augustus 1855 1 stuk
Vastgesteld door den Minister van Buitenlandsche Zaken van Hall.
- 3** Brieven. Ingekomen bij mr. C. Hiddingh tijdens zijn reis naar en door Zuid-Afrika.
9 Augustus 1855 - 6 Januari 1857 1 omslag
Op sommige stukken is het concept antwoord geschreven, of een aanteekening van later tijd.
- 4** Klachten, door Johan Arnaud Smellekamp, landdrost van Bloemfontein, uitgebracht over de rechtbedeeling in den Oranje-Vrijstaat in 1856, tijdens het Staatspresidentschap van J.N. Boshoff.
2 stuks
Niet gedateerd, niet ondertekend, noch geadresseerd. Zie voor Smellekamp: Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek, II, 1327.
- 5** Minuten van uitgaande brieven.
12 November 1855 - 3 Maart 1857 1 omslag
- 6** Minuut van het rapport van Hiddingh, naar aanleiding van zijn verrichtingen voor de Commissie ter behartiging van de godsdienstige en zedelijke belangen der Transvaalsche Republiek, antwoord der Commissie en minuut antwoord van Hiddingh.
1 September 1856, 9 en 16 Juni 1857 1 omslag
- 7** Eigenhandige aanteekeningen betreffende zijn reis door Zuid-Afrika.
1855 2 stuks
- 8** Minuut-verhandeling van Hiddingh, getiteld: "Hoe doet zich de heer Boshoff als President van den Oranje-Staat kennen?".
1 omslag
Niet gedateerd.
- 9** Potlood-aanteekeningen van Hiddingh over de gebrekkige rechtsbedeeling in Transvaal en Oranje-Vrijstaat.
1 stuk
Niet gedateerd. De klachten over den president slaan op Boshoff. Zie hierboven no. 8.
- 10** Lijst der opdrachten, door Hiddingh op zijn reis voor particulieren te verrichten.
1 stuk

- 11** Lijsten van en vrachtbrieven voor de door Hiddingh naar Zuid-Afrika vervoerde boekwerken. 8 stuks
- 12** Minuten van brieven, door Hiddingh na afloop van zijn reis naar Zuid-Afrika gericht aan den Minister van Buitenlandsche Zaken.
20 Mei 1857 - 27 Juni 1857 1 omslag
- 13** Ingekomen brieven van het Departement van Buitenlandsche Zaken.
2 Juni 1857 - 7 October 1857
Als bij no. 3. 1 omslag
- 14** Ingekomen stuk en minuten van uitgaande brieven, betreffende het uitzenden van den predikant P.A.C. van Heijningen door de Commissie tot bevordering der godsdienstige en zedelijke belangen der Transvaalsche Republiek.
1858 1 omslag

II. STUKKEN BETREFFENDE MR. C. HIDDINGH ALS CONSUL-GENERAAL VAN DEN ORANJE-VRIJSTAAT IN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

De inv.nrs. 15-17 zijn in 1934 overgebracht naar het Staatsarchief te Bloemfontein in Zuid-Afrika.

- Ingekomen en minuten van uitgaande stukken betreffende de benoeming en toelating van mr. C. Hiddingh tot consul-generaal van den Oranje-Vrijstaat in het Koninkrijk der Nederlanden.
6 November 1861 - 28 November 1861 1 omslag
Niet raadpleegbaar
De benoeming had plaats 10 September, de erkenning bij Koninklijk besluit van 27 November 1861 no. 69.
Voorheen inv.nr. 15.
- Ingekomen stukken.
8 Januari 1862 - 30 Augustus 1868 1 omslag
Niet raadpleegbaar
Voorheen inv.nr. 16.
- Minuten van uitgaande stukken.
1 April 1864 - 5 Augustus 1867 3 stukken
Niet raadpleegbaar
Voorheen inv.nr. 17.

III. VARIA BETREFFENDE ZUID-AFRIKA.

- 18** Aanteekeningen van Hiddingh over den brief, door prof. Ulrich Gerard Lauts te Utrecht den 12 Augustus 1854 aan den Minister van Buitenlandsche Zaken gezonden, daarbij verzoekende dat de Koning den Oranje-Vrijstaat als onafhankelijken staat zal erkennen, vlag en wapen zal schenken, en kanonnen en buskruit zal zenden. 1 stuk
Niet gedateerd.
- 19** Afschriften der brieven van 15 October 1854 van J.P. Hoffman, Staats-President van den Oranje-Vrijstaat, aan Koning Willem III en van den Staatssecretaris J. Groenendaal aan den Minister van Buitenlandsche Zaken, respectievelijk kennisgevende van het sluiten van de conventie van Bloemfontein, 23 Februari 1854, waarbij Engeland het "Oranjerivier-Grondgebied" onafhankelijk verklaarde, en van de benoeming van prof. Lauts tot consul. 1 stuk
Afgedrukt bij Dr. H.P.N. Muller: Oude tijden in den Oranje-Vrijstaat, blz. 47-48, en bij prof. dr. J.W. Pont: "De betrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika", in Nederland Zuid-Afrika. Gedenkboek uitgegeven door de Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging bij gelegenheid van haar vijftigjarig bestaan, 1881-1931, blz. 76.
- 20** Afschrift van den brief van Koning Willem III aan den Staats-President van den Oranje-Vrijstaat d.d. 14 Juli 1855, in antwoord op dien van den President van 15 October 1854. 1 stuk
Gedrukt bij: H.J. Hofstede Jr. Geschiedenis van den Oranje-Vrijstaat, Den Haag 1876, blz. 123-125; dr. N. Mansvelt: De betrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika sedert de verovering van de Kaapkolonie door de Engelschen, Utrecht 1902, blz. 168-170; dr. H.P.N. Muller: Oude tijden in den Oranje-Vrijstaat, blz. 49-51.
- 21** Afschrift van den brief van den Minister van Buitenlandsche Zaken aan J. Groenendaal, Staatssecretaris van den Oranje-Vrijstaat, d.d. 3 Augustus 1855, betreffende de komst van mr. C. Hiddingh in opdracht des Konings. Hierachter mededeelingen betreffende vlag en wapen van den Oranje-Vrijstaat. 1 stuk
Niet gedateerd.
- 22** Afbeelding van het wapen van den Oranje-Vrijstaat. 1 stuk
z.d.
Zie voor de beschrijving: dr. E.C. Godée Molsbergen: "Hoe de Oranje-Vrijstaters hun vlag en wapen kregen", in Onze Eeuw, 1911, IV. blz. 72-98. Vgl. verder: Fred. Oudschans Denfz: "De geschiedenis van het wapen van den Oranje-Vrijstaat. De fout in het Vrijstaatsche wapen in dat van de Unie van Zuid-Afrika voortgezet", in De Indische Verlofganger van 4 Juli 1930.
- 23** Afschrift van een ingezonden stuk in de "Bloemfonteiner Courant" van 2 Februari 1856, over de onheusche ontvangst, die Hiddingh van Regeeringswege aldaar ten deel viel. 1 stuk
De naam van den schrijver, Smellekamp, is doorgehaald.
- 24** Afschrift van een artikel uit het Kaapsche grensblad "Orange free State, freind of the Free State" d.d. 7 Maart 1857 betreffende de 23 Februari 1857 te Bloemfontein geheschen vlag, geschonken door Z.M. Koning Willem III der Nederlanden en overgebracht door mr. C. Hiddingh. 1 stuk

-
- 25** "Bijwetten en regulaties van de Zuid-Afrikaansche Maatschappij van Administratie en boedelberedding". Kaapstad.
1839 1 deeltje
- 26** Verhandeling over den "trek" der Kaapsche boeren naar Port-Natal.
1 stuk
Door Hiddingh geplaatst in de Asser en Provinciale Drentsche Courant van 9 november 1841, herdrukt in de Bloemfonteiner Courant voor den Oranje Staat, De Tijd, van 4 Maart 1868.
- 27** "Algemeene Bepaling, en Wetten voor de Teregzettingen".
9 April 1844 1 omslag
Geschreven op papier, waarin het watermerk van het jaar 1849 voorkomt. Hoogst waarschijnlijk golden deze 33 artikelen voor de Transvaal. Zie de onder no. 21 aangehaalde studie van Prof. Pont, blz. 81. Zie verder dr. J.W. Leyds: De eerste Annexatie van de Transvaal, Amsterdam 1906, blz. 79, noot 1: "De drie en dertig artikelen, de basis van de Constitutie der Zuidafrikaansche Republiek, werden opgesteld en voorloopig aangenomen te Potchefstroom op den 9den April 1844 en den 23sten Mei 1849 te Derdepoort door den Volksraad bekrachtigd."
- 28** Afschrift van een brief van ouderlingen en diakenen van Mooirivier e.a. plaatsen d.d. 26 December 1855 aan den kerkeraad der gemeente Lijdenburg, over het geven van ontslag aan ds. D. van der Hoff en de inbreuk, daardoor gemaakt op de kerkelijke wetten der Kaapkolonie.
1 stuk
- 29** "Eene stem uit Mooirivier. Aan de leden der Nederduitsche Gereformeerde Kerk in de Hollandsch-Afrikaansche Republiek". Kaapstad.
1856 1 deeltje
- 30** Afschrift van beroepsbrief en begeleid schrijven van den kerkeraad der Nederduitsche Gereformeerde gemeente te Lijdenburg.
maart 1856 1 stuk
De naam van den beroepene is niet vermeld. Met aanteekening van een latere beroeping.
- 31** Enkele krantenuitknipsels benevens "The Friend of the Free State and Bloemfontein Gazette" van 2 September 1864, en aanteekeningen uit den jaargang van dat blad van 1856, benevens uit andere kranten van 1855-1857, alles betreffende gebeurtenissen in den Oranje-Vrijstaat van 1855-1864.
1855-1864 1 omslag
- 32** Afschrift van een artikel van "Veritas" over "Transvaalsche aangelegenheden" uit Mooirivier.
6 Maart 1865 1 stuk
Volgens potlood-aanteekening geplaatst in het Volksblad voor Kaapstad van 15 April 1865.
- 33** Naamlijst der Nederlandsche jeugdige emigranten, door de commissie in de Kaapstad uitgegeven.
1 stuk
Niet gedateerd.
- 34** Genealogische aanteekeningen betreffende de families Kymmell, Hiddingh, Van der Poel Hiddingh en Hertzog.
1861-1867 1 stuk
Geschreven door Hiddingh.
- 35** Brief van den algemeen secretaris der Maatschappij (tot Nut van het Algemeen)

betreffende het vervoer (der door Hiddingh naar Zuid-Afrika mede te nemen boeken), gericht aan mr. L. Oldenhuis Gratama te Assen.
18 Juli 1855

1 stuk

36

Krantenknipsels, brochuren, kaarten.
Aanwinst 1935.